

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. IV. Perfici debet Sacrificium, minimè refici, quando unius speciei
consecratio defuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

& unica destructio victimæ; v. g. si in triduo mortis fuisset consecratum.

86. *Responsio.* Respondeo; quidquid sit de valore istius consecrationis, de qua alibi disputavimus, ex hypothese quod fuisset valida, haud dubito quin præcessisset alia immutatio & destructio, in primis mystica maciatio per separatam positionem ex vi verborum Corporis & Sanguinis Christi. Deinde destructio humana, ut sic loquar, quatenus Corpus & Sanguis Christi, quæ non erant cibus & potus, per consecrationem illam fuissent facta cibus & potus.

87. *Componitur ergo Sacrificium novæ legis, Primò ex duplici consecratione. Secundò ex consecratione, & sumptione. Tertiò ex ipsis partibus singularum specierum, quæ consecrantur, vel sumuntur: attamen cum hac differentia, quod ante sumptionem omnium partium, Sacrificium sit etiam integraliter completum (sicuti homo antequam augetur, est homo integer, licet per ipsum augmentum acquirat aliquam partem novam & homogeneam cum præcedentibus) secus ante consecrationem utriusque speciei, vel sumptionem saltem alicuius partis utriusque speciei.*

88. *Si obijciatur; per sumptionem ad summum destruuntur species, Respondeo, nullatenus requiritur, quod destruantur omnes partes rei oblatæ; satis est destrui totum, ut patet in cruce, ubi nec corpus, nec anima fuerunt destructa, & tamen fuerunt oblata. Et ita impræfentiarum per sumptionem destruitur panis cælestis, constans ex Corpore & speciebus, per hoc quod eximitur usibus humanis, quibus antea erat aptus.*

89. *Instabis rursus; in hoc Sacrificio principalis offerens est Christus, ut inferius dicitur; ipse autem non manducat, sed solus Sacerdos.*

90. *Respondeo, etiam in cruce fuit offerens, & tamen seipsum non occidit, sed permisit occidi; in Sacrificio autem incruento non solum permittit se manducari, sed etiam præcipit. Lique profectò Sacerdotes apud Gentiles non semper manu propriâ hostias occidisse.*

91. *Ex quibus omnibus patet, non frustra Ecclesiam ordinasse commemorationem defunctorum post consecrationem; quia quamdiu durat consummatio illius Sacrificii, potest adhuc iterum atque iterum applicari, saltem impletoriè, & pro majori & majori applicatione potest extendi ad plures effectus, saltem fallibiliter, & ex opere operantis; fortè etiam illud Memento, uti & alia, quæ ante sumptionem fiunt sub Sacrificio, proderunt ex opere operato: sed hoc non est necessarium. Certè nemo negare potest, quin orationes, quæ in illa commemoratione à Sacerdote pro defunctis funduntur, æquè aut magis ipsi prodesse possint, quàm alia quæ dicuntur post Communionem.*

92. *Ultima objectio sit: Si sumptio est pars integralis; ergo hostia, quam Laicus sumit, nondum est sacrificata.*

93. *Respondeo Negando Consequentiam; quia sufficit, quod aliqua pars Sacrificii sit consumpta: sicut olim ut totum vinum diceretur sacrificatum, satis erat, quod aliqua pars vini effunderetur, maximè cum in qualibet hostia totus Christus sit essentialiter sacrificatus.*

94. *Adhuc aliquis dubitat de veritate Conclusionis? Scio quod omnes illam admittunt tamquam probabilem, atque ut talis proponitur, & ex ea deducitur*

CONCLUSIO IV.

Perfici debet Sacrificium, minime refici, quando unius speciei consecratio defuit.

95. *Ita docet Scotus 4. dist. 8. q. 3. n. 7. ibi: Alio modo potest responderi (loquitur de Sacerdote, qui percipiens liquorem de calice advertit esse aquam) quod satis bene cavere potest à scandalo, si caute fiat, nam vadens ad cornu altaris, quasi pro vino recipiendo post communionem, infuso vno & aqua, vel iam remanente aqua, quia non totam sumpsit, vel aqua de novo posita, poterit redire ad medium altaris, & satis in brevi tempore ab illo loco: Simili modo postquam cœnatum est, accipiens hunc calicem continuare poterit usque ibi: Hæc quotiescumque; vel usque ibi: Unde & memores: Et illis verbis prolatis cum debita reverentia susciperet illud tanquam sanguinem verum. Nec totum istud percipietur, nec tantum tempus occupabit, quod populus habeat etiam occasionem accipiendi. Huc usque Doctor Subtilis.*

96. *Ipsam sequuntur plerique Recentiores, teste Dianâ parte 2. Tract. de Celeb. Miss. resol. 70. ubi bene notat, hanc sententiam approbatam fuisse in Missali iussu Clementis VIII. edito hisce verbis Tit. de Defect. cap. 4. n. 5. Si hoc advertat (scilicet vinum non fuisse positum, sed aquam) post sumptionem Corporis, vel huiusmodi aqua; apponat aliam hostiam iterum consecrandam, & vinum cum aqua in calice, offerat utrumque, consecret, & sumat, quamvis non sit ieiunus. Vel si Missa celebraretur in loco publico, ubi plures adsint, ad evitandum scandalum, poterit apponere vinum cum aqua, & factâ oblatione ut supra, consecrare, ac statim sumere, & proseguere cetera.*

97. *Porrò per hoc quod dicitur: Ad evitandum scandalum, non volunt significare Rubricæ, quod sit illicitum, quando abest scandalum (hoc enim nullâ ratione probatur, sed potius oppositum, ut mox ostendam) verùm quod scandalum natum communiter oriri, quando celebratur in loco publico, sit iustissima causa sic operandi.*

Cate.

88. Ad rationem sacrificii sufficit alicuius partis consumptio.

89. Perfici debet sacrificium, ubi defuit consecratio unius speciei, non refici.

90. quod curi Doctore Subtili plerique recentiores, Dianæ.

etiam conclusio omni scandalum.

91.
Probat ex
ratione.

Cæterum nullam esse obligationem in tali eventu, etiam secluso scandalo, iterum consecrandi aliam hostiam, probò hæc ratione; quia in Sacrificio non est aliquid iterandum, sed cautè supplendum, quod incautè fuerat prætermisum, argumento cap. 1. de Sacramentis non iterandis. Ubi Innocentius III. consultus, an permitti debeat ministrare, qui sine impositione manuum fuerit ad Ordinem Subdiaconatus assumptus. Et si Confirmationis Sacramentum in eo debeat iterari, qui per errorem fuit non Chrisinate, sed oleo delinitus; Respondet: *Quod in talibus non est aliquid iterandum, sed cautè supplendum, quod incautè fuerat prætermisum.*

Cùm ergo una species, ut supponitur, v. g. hostia fuerit verè consecrata & consumpta, non debet nova iterum consecrari, sed sola species vini, cujus consecratio incautè fuerat prætermisum. Alioquin non perficitur Sacrificium inchoatum, sed magis novum & integrum offertur, priori imperfecto relicto.

Et licet hostia fuerit à Sacerdote consumpta, quamdiu tamen non consumitur calix, adhuc actio sacrificandi & substantia Sacrificii moraliter durat. Unde quamvis consumpto Corpore solus calix postea consecratur, non censetur una species confici sine altera; nam subsequens consecratio Sanguinis moraliter cum priori consecratione hostiæ conjungitur, & sic ex utraque conficitur una actio moralis & unum morale Sacrificium. Ita Diana supra; qui ad Rubricas Missalis respondet, esse doctrinales, & non inducere præceptum, sed tantum instruere, & consilium præbere.

Dices: ceremoniæ inter consecrationem & communionem, sunt illegitimè factæ; reverà enim sanguis non est elevatus, &c.

Respondet; nec elevabitur, nec alia fient ceremoniæ, estò secundum aliam sententiam, nova consecratur hostia, illa siquidem iteratio ceremoniarum nullibi præscribitur. Quinimò in istis accidentalibus nihil esse iterandum satis clarè exprimitur in Rubricis Tit. de Defect. cap. 4. n. 5. ibi: *Poterit apponere vinum cum aqua: & factâ oblatione consecrare, ac statim sumere.*

Idem præscribitur cap. 3. n. 6. quando post sumptionem Sanguinis advertitur corruptio, aut alius substantialis defectus hostiæ: *Apponi (inquiunt Rubricæ) debet rursus novus panis, & vinum cum aqua, & factâ prius oblatione, Sacerdos consecret, ac statim sumat utrumque & prosequatur Missam: ne Sacramentum maneat imperfectum, & ut debitus servetur ordo.* Num fortè aliquis dixerit, si hostia consecrata dilabatur in calicem, ita ut tota fuerit madefacta, novam esse consecrandam, ut suppleantur ceremoniæ?

Instabis ex Rubricis ultimo loco allegatis; estò possit sola species vini consecrari post sumptionem Corporis; equidem ut ibi præscribitur, post sumptionem Sanguinis, si defuit con-

secratio Corporis, non potest consecrari sola species panis; sed rursus debet consecrari utraque species; ut servetur debitus ordo in consecratione & sumptione.

Respondet: sic quidem Rubricæ loquuntur; & ideo nova consecratio utriusque speciei licita est; imò debita secundum sententiam Divi Thomæ 3. parte q. 83. art. 6. ad 4. etiam quando defuit consecratio solius Sanguinis. Hæc sunt verba Doctores Angelici: *Si verò hoc perciperit (scilicet lotò vini fuisse positam aquam) post sumptionem Corporis, aliam hostiam apponere debet iterum consecrandam simul cum Sanguine.*

Rationem adjungit: *Quia si diceret sola verba consecrationis Sanguinis, non servaretur debitus ordo consecrandi; & sicut dicitur in prædicto capite (primo vel secundo) Concilii Tolerani (septimi) perfecta videri non possunt Sacrificia, nisi perfecti (aliàs perfectionis) ordine compleantur. Si verò inciperet à consecratione Sanguinis, & repeteret omnia verba consequentia, non competeret, nisi ad esset hostia consecrata, cum in illis verbis occurrant quedam licenda & fenda, non solum circa Sanguinem, sed etiam circa Corpus.* Hæc ille.

Sed interrogo, quæ necessitas repetendi verba sequentia? Certè nullà, ut mox ostendimus ex Rubricis: incipiat ergo à consecratione Sanguinis ab illis verbis: *Simili modo.* Et ecce servatur debitus ordo; adeoque perfectam videri potest illud Sacrificium, utpote perfectionis ordine completum.

Omitto Toletanum ibi non agere de presenti casu, sed de eventu ægritudinis: *Si ægritudinis, inquit, accidit quilibet eventus, quo capium nequeat consecrationis expleti mysterium, sit liberum Episcopo vel Presbytero alteri consecrationem exequi officii capti. Non enim aliud ad supplementum imitatis mysterii competit, quam aut incipiant aut subsequens completa benedictio Sacerdotis, quæ nec perfecta videri possunt, nisi perfectionis ordine compleantur.* Quæ verba, ut patet, in nullo præjudicant sententiæ Doctores Subtilis.

Et verò peto iterum: in quo consistit debitus ordo consecrandi? Nonne in consecratione unius speciei ante aliam, v. g. speciei panis ante speciem vini? Pono ergo casum, quod Sacerdos, statim post consecrationem sanguinis, advertat corruptam fuisse hostiam: num ut servetur debitus ordo consecrandi; post consecrationem alterius hostiæ, rursus erit consecrandum novum vinum? Non arbitror quempiam, etiam Thomistam, id concessurum.

Igitur quod ad præscriptum Rubricarum spectat, qui eas composuerunt, Thomistæ fuerunt, & ideo secuti sententiam Divi Thomæ, quæ licet adhuc practicari possit seculo scandalo; attamen quod non debeat, satis probat communis praxis in contrarium.

Si autem ulterius objicias: haud satis perfectè representatur mors Christi, nisi utraque species

Non conficitur una species sine altera.

Diana Respon. ad Rubricas.

92.
Objectio.

Solutio.

Rubr. Miss. Ceremoniæ non sunt iterandæ.

93.
Instantia.

species consecrata simul existat; Responso patet: quod quando Christus in ultima cena Corpus & Sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulit, Discipulis tradidit fumendum Corpus sub speciebus panis, priusquam vinum consecrasset: & tamen quis ambigat Sacrificium illud incrementum perfectissimè repræsentalse cruentum?

Trident.

Quidni repræsentalset, cum fuerit institutum in memoriam passionis Christi? Nam (inquit Tridentinum sess. 22. cap. 1.) celebrato veteri Pascha, quod in memoriam exitus de Egypto multitudo Filiorum Israel immolabat, novum instituit Pascha, seipsum ab Ecclesia per Sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriam transitus sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, eripuitq; de potestate tenebrarum, & in regnum suum transiit.

Ex hæcenus dictis de essentia Sacrificii novæ Legis, festinè cognoscitur, quæ sit ejus hostia, puta,

CONCLUSIO V.

Principalis hostia Sacrificii incrementi novæ Legis est Corpus & Sanguis Christi: hostia secundaria panis & vinum.

96. **P**rima pars est indubitata ex Concilio Tridentino sess. 22. cap. 1. ibi: Corpus & Sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulit. Et infra: Novum instituit Pascha, seipsum ab Ecclesia per Sacerdotes sub signis sensibilibus immolandum. Et verò quid aliud est hostia Sacrificii, quam res, quæ offertur seu immolatur Deo?

docente id Tridentino. Idem docet in principio cap. 2. dicens: Et quoniam in divino hoc Sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur & incrementum immolatur, qui in ara crucis semel seipsum cruentè obtulit. Et post pauca: Una enim eademq; est hostia (Sacrificii incrementi, & cruenti) solâ offerendi ratione diversa. Can. autem 2. definit Christum ordinasse, ut Apostoli, aliique Sacerdotes offerrent Corpus & Sanguinem suum, utique sub speciebus panis & vini, ut patet ex aliis locis mox commemoratis.

Andreas 14. Ego (inquit Andreas Apostolus ad Ægeam Proconsulem) omnipotenti Deo, qui unus & verus est, immolo quotidie, non taurorum carnes, vel hircorum sanguinem, sed immaculatam Agnum in altari. Similiter loquuntur sancti Patres,

quorum verbis referendis superfedeo, quia obvia & clarissima, ita ut à nemine sanæ mentis hæc veritas possit negari.

Vnum adduco Augustinum lib. 17. de Civit. cap. 20. ubi sic ait: Nam & in alio libro, qui vocatur Ecclesiastes ubi ait: Non est bonum homini, nisi quod manducabit & bibit: quid creditur dicere intelligitur, quam quod ad participationem mensæ hujus pertinet, quam Sacerdos ipse mediator Testamenti novi exhibet secundum ordinem Melchisedech de Corpore & Sanguine suo? Id enim Sacrificium successit omnibus illis Sacrificiis veteris Testamenti, quæ immolabantur in umbra futuri quia pro illis omnibus Sacrificiis & oblationibus Corpus eius offertur, & participantibus ministratur.

97. & D. Augustino.

Profectò nisi Corpus & Sanguis Christi forent hostia principalis, nequaquam hoc Sacrificium præcelleret Sacrificia veteris Legis, nam in his offerebantur viva animalia, quæ procul dubio præstant panis & vino.

Ceterum quòd etiam panis & vinum sint hostia, sive res oblata, probatur ex modo loquendi Ecclesiæ: quippe in Offertorio Missæ appellatur panis, Hostia immaculata, ibi: Suscipe Sancte Pater hanc immaculatam hostiam: Et vinum, Calix salutaris, ibi: Offerimus tibi Domine Calicem salutaris. Ergo aliquo modo spectant ad materiam Sacrificii.

98. Panis & vinum sunt hostia secundaria.

Confirmatur ex prima Antiphona in Vespertis Festi Corporis Christi, quæ sic sonat: Sacerdos in æternum Christus Dominus secundum ordinem Melchisedech panem & vinum obtulit. Hinc Concilium Carthaginense III. can. 24. *Ut in Sacramento Corporis & Sanguinis Domini, nihil amplius offeratur, quam ipse Dominus tradidit, hoc est, panis & vinum aquâ mixtum. Nec amplius in Sacrificiis offeratur, quam de uris & frumentis.*

id attestante Ecclesiæ.

Carthag. III.

Hunc modum loquendi imitantur Sancti Patres, Irenæus, Cyprianus, & alii; quidni propriè intelligendi? Enimverò per actionem externam panis & vinum immutantur in protestationem summi Domini Dei. Immutantur, inquam, per destructionem physicam totius substantiæ, ut docet fides Catholica, de qua alibi egimus.

99. cujus loquendi modum imitantur Sancti Patres.

Sicuti ergo olim animalia, quæ occidebantur, & destruebantur solum quoad formam, erant vera hostia, imò principalis; quoniam animal vivum præstat animali mortuo sive cadaveri: quidni similiter panis & vinum, quæ secundum totam suam substantiam destruantur, sint vera hostia? Licet minus principalis; quia per illam destructionem Christus (& per consequens Ecclesia) non intendit principaliter Deum honorare, sed magis per productionem novæ ac sanctioris hostiæ, id est, per positionem Corporis & Sanguinis Christi, seu ipsius Christi sub speciebus panis & vini.

Probatè à simili.

Ecc Dico,